

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 21 februari 2017 met nummer RvVb/A/1617/0593
in de zaak met rolnummer 1314/0666/A/6/0628

Verzoekende partijen	<ol style="list-style-type: none">1. het college van burgemeester en schepenen van de stad HOOGSTRATEN2. de stad HOOGSTRATEN, vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen <p>met woonplaatskeuze te 2320 Hoogstraten, Vrijheid 149</p>
Verwerende partij	de GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het departement RUIMTE VLAANDEREN, afdeling Antwerpen
	vertegenwoordigd door advocaten Willem SLOSSE en Astrid GELIJKENS met woonplaatskeuze op het kantoor te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 64
Tussenkomenende partij	de nv EDF LUMINUS
	vertegenwoordigd door advocaat Jos TIMMERMANS met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Recolettenlei 9

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 20 juni 2014 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 6 mei 2014.

De verwerende partij heeft aan de tussenkomenende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor het bouwen van drie windturbines met een rotordiameter van maximaal 104 m en tiphoogte van maximaal 150 m inclusief transformatorstations, kabeltracés en 10 kv cabine op de percelen gelegen te 2321 Hoogstraten, Oude Tramweg / Scheurdekousweg zn, met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie A, nummers 114B, 120E, 121F, 123C, 205A, 206A.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De tussenkomenende partij verzoekt met een aangetekende brief van 29 augustus 2014 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen. De voorzitter van de tweede kamer laat de tussenkomenende partij met een beschikking van 31 oktober 2014 toe in de debatten.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomenende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in.

Met het tussenarrest van 5 juli 2016 met nummer RvVb/A/1516/1338 heeft de Raad het verzoek van de partijen tot bemiddeling ingewilligd en een termijn van vier maanden voor de bemiddelingsopdracht bepaald. De behandeling van de zaak is verdaagd naar de openbare zitting van 8 november 2016 en op voormelde datum, op vraag van partijen, verdaagd naar de openbare zitting van 20 december 2016 om de ondertekening van een bemiddelingsakkoord te finaliseren.

Met het tussenarrest van 10 januari 2017 met nummer RvVb/A/1617/0469 verwerpt de Raad het verzoek tot bekrachtiging van het door de procespartijen bereikte akkoord.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 24 januari 2017.

Advocaat Christophe SMEYERS *loco* advocaten Willem SLOSSE en Astrid GELIJKENS voert het woord voor de verwerende partij. Advocaat Jos TIMMERMANS voert het woord voor de tussenkomende partij.

De verzoekende partijen, hoewel behoorlijk opgeroepen, verschijnen niet op de zitting.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

De tussenkomende partij dient op 17 oktober 2013 bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “bouwen van drie windturbines met een rotordiameter van maximaal 104 m en tiphoogte van maximaal 150 m inclusief transformatorstations, kabeltracés en 10 kv cabine” op de percelen gelegen te 2321 Hoogstraten, Oude Tramweg / Scheurdekousweg zn.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Turnhout’, vastgesteld met koninklijk besluit van 30 september 1977, in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 16 januari 2014 tot en met 15 februari 2014, dient een derde een bezwaarschrift in.

Het agentschap voor Natuur en Bos adviseert op 20 december 2013 gunstig.

De FOD Mobiliteit en Vervoer adviseert op 22 januari 2014 voorwaardelijk gunstig.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Hoogstraten adviseert op 3 maart 2014 ongunstig.

“ ...

Het project is niet verenigbaar met de goede ruimtelijke ordening en dit om volgende reden: de 3 windturbines worden ingeplant ver verwijderd van de E19, zodat er niet meer gesproken kan worden van een bundeling met deze infrastructuur.

Wat betreft de inplanting van de windturbines tussen circa 640m en 735m van de lijninfrastructuur de autosnelweg E19, wordt opgemerkt dat deze inplanting strijdig is met het fundamentele ruimtelijke uitgangsprincipe van bundeling. Dit beginsel van bundeling is bij de

inplanting van deze windturbines van toepassing. Er moet inderdaad gestreefd worden naar een zo groot mogelijke ruimtelijke bundeling met de lijninfrastructuur, meer bepaald hier met de autosnelweg E19.

We merken op dat deze windmolens worden ingeplant op een veel te grote afstand met de E19. Dit is niet in de onmiddellijke omgeving. De stelling dat de windturbines worden gebundeld met de E19 gaat dan ook niet op.

De windturbines worden ingeplant op een aanzienlijke afstand van de E19, midden in agrarisch gebied, ver van de E19, zodat er geen sprake is van een bundeling met deze autosnelweg. Nochtans is het bundelingsprincipe het fundamentele ruimtelijke uitgangsprincipe voor de inplanting van windturbines.

Verder merken we op dat door het Vlaamse gewest een ruimtelijk uitvoeringsplan werd opgemaakt specifiek voor het voorzien van windturbines langsheen de E19 in Hoogstraten. Met dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Zone voor Windturbines Meer-Hoogstraten", definitief goedgekeurd bij besluit van de Vlaamse regering van 24 januari 2003, wordt een specifieke zone langsheen de E19 voorzien binnen dewelke windturbines kunnen worden opgericht. Het plangebied van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan heeft een breedte van circa 200m aan weerszijden van de E19. Bij de opmaak van dit plan, net als bij alle ruimtelijke uitvoeringsplannen, is het uitgangspunt steevast de goede ruimtelijke ordening. Hieruit volgt dat met het vaststellen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan werd geoordeeld dat voor het oprichten van windturbines langsheen de E19 in Hoogstraten de zone zoals opgenomen in het plangebied van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan de meest aangewezen zone was. In casu wordt met de huidige inplanting van de windturbines een aanvraag ingediend ver buiten het plangebied van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Het inplanten van windturbines buiten dit plangebied lijkt - rekening houdende met dit specifieke gewestelijk RUP - op het eerste zicht dan ook niet verenigbaar met de goede ruimtelijke ordening.

Het toestaan van de windturbines buiten het plangebied van het RUP, gaat in tegen haar eigen beleid, zodat de aanvraag niet getuigt van behoorlijk bestuur en een schending inhoudt van de beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid van het vertrouwensbeginsel.

Met het toestaan van de windturbines buiten de zone van 200m langs weerszijden van de E19 wordt afbreuk gedaan aan de goede ruimtelijke ordening en aan het motiveringsbeginsel.

Op 30 september 2013 heeft het college van burgemeester en schepenen goedkeuring verleend houdende: "Principiële goedkeuring krachtlijnen voor de oprichting van grootschalige windturbines".

- windturbines moeten ruimtelijk gebundeld worden met bestaande lijninfrastructuur (maximaal 300 meter);*
- windturbines kunnen niet in de directe omgeving van woningen (minimaal 300 meter van de as van de turbine, met maximale wiek van 50 meter);*
- de aansluitingsmogelijkheden voor het energieverhaal moeten uitgeklaard worden bij de aanvraag van een windturbine;*
- windturbines mogen geen belemmering veroorzaken voor toekomstige ontwikkelingen van bijvoorbeeld industriezones;*
- de verenigbaarheid met bedrijventerreinen moet maximaal nagestreefd worden en de open ruimte moet maximaal gevrijwaard worden.*

Evaluatie van deze krachtlijnen:

-De 3 windturbines worden ruimtelijk te ver ingeplant van de bestaande lijninfrastructuur. De afstand kan maximaal 300m bedragen).

-De windturbines worden als volgt ingeplant t.o.v. de as van de lijninfrastructuur de E19:

- WT 02: op circa 735 meter uit de as van de E19;*
- WT 03: op circa 685 meter uit de as van de E19;*
- WT 04: op circa 640 meter uit de as van de E19.*

Om deze redenen wordt de aanvraag ongunstig geëvalueerd.

...

De aanvraag wordt ongunstig geadviseerd om volgende reden:

- de windturbines worden te ver van de lijninfrastructuur van de EI 9 ingeplant, om deze reden is er geen sprake van bundeling.

...

De verwerende partij verleent op 6 mei 2014 een stedenbouwkundige vergunning. De verwerende partij beslist:

“ ...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG / RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Ligging volgens de plannen van aanleg+ bijhorende voorschriften

De aanvraag is volgens het gewestplan Turnhout (KB 30/09/1977) gelegen in een agrarisch landschappelijk waardevol gebied.

In deze zone gelden de stedenbouwkundige voorschriften van art. 11.4.1. + 15.4.6.1. van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen. Deze voorschriften luiden als volgt:

...

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

In de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening vinden we onder artikel 4.4.9. volgende afwijkmogelijkheid terug:

...

De aanvraag is principieel in strijd met de bestemming zoals bepaald in het geldende gewestplan. Uit bovenstaande decretale bepaling blijkt echter dat de strijdigheid met de grondbestemming geen weigeringsgrond hoeft te zijn, indien het gevraagde kan vergund worden op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardbestektypebepalingen.

De bestemming "agrarisch gebied" van het bovenvermelde geldende gewestplan concordeert volgens het besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de concordantie van bijzondere bestemmingsvoorschriften van de plannen van aanleg naar de categorieën of subcategorieën van gebiedsaanduiding van 29/05/2009 met de categorie van gebiedsaanduiding "landbouw" van de typevoorschriften voor gewestelijke RUP's.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de RUP's met typevoorschriften voor gewestelijke RUP's vermeldt de categorie van gebiedsaanduiding "landbouw": Voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten: (...) het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbatings(mogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd.

De bestaande landbouwstructuren worden in die mate aangetast dat de agrarische functie in het gebied niet in het gedrang wordt gebracht.

Gelet op artikel 4.4.9 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening kan bijgevolg gesteld worden dat voor windturbines in agrarisch gebied principieel kan afgeweken worden van de planologische bestemming.

...

OPENBAAR ONDERZOEK

In toepassing van de Vlaamse codex Ruimtelijke Ordening en het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000, en latere wijzigingen, betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning en verkavelingaanvragen, is de aanvraag onderworpen aan een openbaar onderzoek.

De aanvraag is verzonden naar de gemeente HOOGSTRATEN voor de organisatie van het openbaar onderzoek. Het vond plaats van 31/10/2013 tot 30/11/2013. Er werd één bezwaar ingediend.

...

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

Er moet worden onderzocht en gemotiveerd of op deze locatie windturbines kunnen worden ingeplant. Dit gebeurt:

1. A.h.v. de lokalisatienota

Zoals bepaald in de omzendbrief EME/2006/01 — R0/2006/02 "afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" dient een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor de oprichting van windturbines een lokalisatienota te bevatten. In deze lokalisatienota moet de locatiekeuze op basis van verschillende afwegingselementen worden gemotiveerd en onderbouwd.

Volgende afwegingselementen worden beschouwd:

1. ruimtelijk: bundeling als fundamenteel uitgangsprincipe

Er moet in de eerste plaats gestreefd worden naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in de nabijheid van of in de stedelijke gebieden/netwerken en de kernen van het buitengebied. Vermindering van de woonkwaliteit kan worden vermeden door te streven naar een bundeling van windturbines met grootschalige bedrijventerreinen, in het bijzonder in de economische poorten en netwerken, bepaalde gemeenschapsvoorzieningen,...

Een technisch haalbare locatie in de open ruimte kan worden onderzocht indien er naar een zo groot mogelijke ruimtelijke bundeling wordt gestreefd met andere infrastructuur, bij voorkeur grotere lijninfrastructuur (vb. wegen spoorwegen, rivieren, hoogspanningslijnen, ...), die reeds een belangrijke ruimtelijk-landschappelijke en visuele impact heeft en een bijkomende markering kan betekenen. ... De locatiekeuze voor windturbines en windturbineparken zal in zowel de stedelijke gebieden, de bedrijventzones en de kernen als in de open ruimte moeten passen binnen een samenhangende visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het betrokken gebied.

De inplanting van de 3 windturbines situeert zich op een afstand van 650 m tot 750 m van de E19. De inplanting volgt in grote lijnen de grens van het industriegebied Hazeldonk.

2. grondgebruik

Het moet de bedoeling zijn zoveel mogelijk bestaande wegen en paden te gebruiken, zowel voor aanvoer van materiaal als voor onderhoud. Er kan best een regeling getroffen worden over de ontmanteling van de turbine na buitendienststelling, over sloopplicht na negatieve revisie, en dergelijke.

Voor het plaatsen van windturbines is relatief weinig grondoppervlak nodig. De diameter van de fundering voor de geselecteerde turbinetypes bedraagt circa 20m diameter, waardoor deze een oppervlakte in beslag neemt van circa 320 m².

3. wonen

Bijzondere zorg moet worden gedragen ten aanzien van bewoonde vergunde of vergund geachte gebouwen in de omgeving die vreemd aan de inrichting zijn. De mogelijke impact op het wooncomfort door geluidshinder, visuele hinder, slagschaduw, lichtbebakening enz dient toegelicht te worden in de lokalisatienota, zoals in de volgende paragrafen beschreven. De aanvaardbaarheid van deze impact kan verschillen naargelang de ligging van het gebouw en naargelang de instemming of betrokkenheid van de bewoners.

Het dichtstbijzijnd woongebied ligt op minimum 1200 m van de windturbines.

Er bevinden zich een aantal individuele woningen in de ruime omgeving rond de projectsite. De dichtstbijgelegen woningen bevinden zich op resp. 310 m, 315 m en 390 m van de turbines.

*In de milieuvergunning worden in het kader van de Vlaremwetgeving eventuele maatregelen opgelegd opdat aan de geluidsnormen en slagschaduwnormen overdag en 's nachts zouden worden voldaan en zodat de invloed op het gebruiksgenot voor de omwonenden aanvaardbaar is.**

4. landbouw

Het agrarisch gebruik van landbouwgronden wordt nauwelijks beperkt. Er is geen invloed geconstateerd op het gewas en het vee. Geurhinder rond bepaalde bestaande bedrijven zou niet verder verspreid worden dan nu al het geval is. ... De mogelijke effecten van de inplanting van windturbines ten aanzien van efficiënt bodemgebruik of eventuele verstoring van de uitbatings(mogelijkheden) dienen in de lokalisatienota beschreven en geëvalueerd te worden. Er mag niet uit het oog verloren worden dat landbouwgebieden meestal open gebieden zijn in het buitengebied. De evaluatie dient dus met de nodige voorzichtigheid te geschieden.

De gevraagde windturbines bevinden zich min of meer aansluitend bij de grens van het industriegebied.

De agrarische activiteiten worden derhalve niet gehypothekeerd.

5. bedrijventerreinen

Windturbines op of langs bedrijventerreinen behoren tot de mogelijkheden. In een aantal gevallen is er dan ook een directe relatie tussen de geproduceerde energie en de afname ervan voor het bedrijventerrein. Wel is het aangewezen bijzondere zorg te besteden aan de inplanting van turbines in relatie met de aanwezige of toekomstige bedrijfsgebouwen in de omgeving.

De windmolens worden ingeplant ten westen van industriegebied en in de 'bufferzone' die wordt afgebakend in het kader van het Windplan voor Vlaanderen. De inplanting is zodanig dat de normale industriële bedrijfsvoering niet in het gedrang komt.

6. zeehavengebieden

Dit aspect is niet van toepassing.

7. sport en recreatie

Campings, weekendverblijfparken, ... kunnen als geluidsgevoelig bestempeld worden. De verenigbaarheid dient in de lokalisatienota getoetst te worden rekening houdend met de aansluitende bestemmingsgebieden, met het type recreatiegebied qua huidig gebruik en/of geplande invulling (provinciaal/gemeentelijk beleid).

Er bevindt zich een recreatiegebied op ongeveer 1200 m van de projectzone. Er is geen impact vanwege het voorziene project op dit recreatiegebied.

8. landschap

Tegenover het aspect landschap kunnen volgende afwegingselementen worden aangegeven:

- er dient om landschappelijke redenen aansluiting gezocht bij bestaande grootschalige infrastructuur zoals (zee-)haventerreinen, sluizencomplexen, bundeling van lijninfrastructuur;*
- de aanwezigheid in het gebied van andere constructies die reeds een belangrijke impact hebben op het landschap (bv. Pylonen, masten, bruggen, ...) en waarmee een bundeling van windturbines kan plaatsvinden;*
- de schaal van de in het gebied aanwezige landschapselementen (een verticaal dominerend landschapselement zal beter integreerbaar zijn in een landschap waar reeds grootschalige landschapselementen voorkomen;*
- de interferentie met de cultuurhistorische kenmerken van het gebied (lijnrelicten, puntrelicten, relictzones, ankerplaatsen, ...) is bepalend (cf. landschapsatlas).*
- de aanwezigheid van lijninfrastructuur waarvan de herkenbaarheid in het landschap door de inplanting van windturbines verhoogt (autosnelwegen, rivieren, spoorwegen, hoogspanningsleidingen,...);*
- aangeven van de landschappelijke invloedssfeer van het windturbinepark;*
- gezocht kan worden naar mogelijkheden om de structuren in het landschap te benadrukken en/of te versterken, om de vormkwaliteiten van het turbinepark in de omgeving te accentueren en nieuwe bakens te creëren;*

- inschatting van de visuele impact van het project, rekening houdend met de gewenste bebakening zoals geëist door het directoraat-generaal van de Luchtvaart.

Vanuit de open ruimte en tegen de achtergrond van een industrieel landschap zijn de turbines niet vreemd, ze zijn als energiebron een logische aanvulling bij de industriële activiteiten in dit gebied

9. geluidsimpact

De mate waarin hinder door windturbines kan optreden, is afhankelijk van verschillende factoren zoals de bronsterkte van de turbines, de opstellingsvorm, de ashoogte en het aantal windturbines. Ook de aard van de ondergrond (water, land), de afstand tot de omwonenden en het niveau van het achtergrondgeluid spelen een rol. Globaal genomen neemt het achtergrondgeluid bij het toenemen van de wind meer toe dan de bronsterkte van de turbine. Volgens artikel 5.20, §2 van titel II van het Vlareem zijn geen geluidsnormen van toepassing. In de milieuvergunning kunnen echter wel geluidsemissiegrenswaarden worden opgelegd in functie van de omgevingssituatie. De nodige maatregelen aan de bron moeten worden genomen volgens de huidige stand van de techniek. Om het specifiek geluid van de windturbines in te schatten mogen de internationaal erkende softwareprogramma's worden gebruikt. De bepaling van het achtergrondgeluid moet worden uitgevoerd door een milieudeskundige, erkend in de discipline geluid en trillingen. Wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden op een afstand van meer dan 250m van de windturbinemast, mag ervan uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden.

De mogelijke impact op het wooncomfort door geluidshinder wordt in detail beschreven in bijgevoegde nota's en in het kader van de aanvraag tot milieuvergunning* geëvalueerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de Vlareemwetgeving voor België en de geldende wetgeving in Nederland voor de woningen in Nederland.

10. slagschaduw - lichtreflecties

Draaiende wieken van windturbines kunnen hinder veroorzaken door lichtreflecties en slagschaduw, zowel voor omwonenden als mensen die in de omgeving werken, evenals voor de tuinbouw (serres). Slagschaduwcontouren kunnen berekend worden met behulp van de internationaal gangbare softwareprogramma's terzake. Bij de beoordeling van de slagschaduwhinder wordt een maximum van 30 uur effectieve slagschaduw per jaar binnen in de bewoonde woning aanvaardbaar geacht. Indien het slagschaduweffect hoger ligt, dient onderzocht te worden in hoeverre remediërende maatregelen kunnen worden genomen (bijvoorbeeld aangepaste zonnewering, coating op ramen,...).

De mogelijke impact op het wooncomfort door visuele hinder wordt in detail beschreven in bijgevoegde nota's en in het kader van de aanvraag tot milieuvergunning* geëvalueerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de Vlareemwetgeving voor België en de geldende wetgeving in Nederland voor de woningen in Nederland.

11. veiligheid

De ministriële omzendbrief EME/2006/01 — R0/2006/02 "afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines", stelt dat de windturbines gecertificeerd dienen te zijn, behoudens het een erkende testlocatie betreft. De veiligheidsaspecten moeten verduidelijkt worden in de lokalisatienota. Afhankelijk van de situatie kan een beperkte studie volstaan. In het geval van aanzienlijke risico's is een veiligheidsstudie noodzakelijk. Het Vlaams Energie Agentschap en de afdeling Milieuvergunningen zullen een standaard methodologie ontwikkelen voor de evaluatie van de veiligheidsrisico's. In het geval een veiligheidsstudie nodig is, dient deze uitgevoerd te worden door een VR-deskundige.

De windturbines zullen gecertificeerd zijn volgens internationaal erkende normen.

De gecertificeerde turbines zullen over de nodige veiligheidssystemen beschikken.

In het kader van de milieuvergunning* worden de veiligheid geëvalueerd.

***De verwijzing naar de milieuvergunning: De koppeling tussen stedenbouwkundige- en milieuvergunning is vastgelegd in het decreet voor ruimtelijke ordening én in het milieuvergunningendecreet.*

Is er voor een project zowel een stedenbouwkundige- als een milieuvergunning nodig, is de ene vergunning geschorst blijft zo lang de andere niet is verleend. Is de stedenbouwkundige vergunning verleend, maar is de milieuvergunningsaanvraag nog lopende, dan mogen de werken niet starten. Wordt de ene vergunning geweigerd, dan vervalt de andere van rechtswege.

12. natuur

De te verwachten effecten op de fauna, in het bijzonder vogels en vleermuizen, worden in internationale publicaties als mogelijke bedreiging vernoemd en zijn dus een essentieel element in de besluitvorming bij de inplanting van windturbines. Naast de effectieve aanvaring (vogels en vleermuizen) kan verstoring optreden die, afhankelijk van de aard van de verstoring en de mate van gewenning of van uitwijkmogelijkheid, blijvend kan zijn. Voor de belangrijke natuurgebieden, waaronder Vlaams Ecologisch Netwerk, speciale beschermingszone-habitatrichtlijn en speciale beschermingszone-vogelrichtlijn, andere gebieden met belangrijke ecologische waarden (bijvoorbeeld leefplaatsen van beschermde soorten of beschermde vegetaties) en natuurreservaten dient een omgevingsanalyse uit te maken welke afstand als buffer aangewezen is. Deze afstand kan onder meer bepaald worden afhankelijk van een lokale ornithologische analyse of in het geval van een indicatie op significante negatieve effecten op een speciale beschermingszone, een algemene beschrijving of een "passende beoordeling" waarbij ook rekening wordt gehouden met de omgevingsfactoren. Ervaring leert dat het naar voren schuiven van afstandsregels t.o.v. het rotorblad niet steeds relevant is.

Het Agentschap Natuur en Bos stelt dat er geen betekenisvolle impact te verwachten valt op de vogelpopulaties of op het vleermuisbestand in de onmiddellijke omgeving van de projectlocatie. Het advies dd. 20/12/2013 van het Agentschap Natuur en Bos is gunstig.

13. MER-plicht

Het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage bepaalt in bijlage II de categorieën van projecten die overeenkomstig artikel 4.3.2, § 2 en § 3 van het decreet aan de project-m.e.r. worden onderworpen, maar waarvoor de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing kan indienen.

Een screening houdt in dat nagegaan wordt of het project, in het licht van haar concrete kenmerken, de concrete plaatselijke omstandigheden en de concrete kenmerken van zijn potentiële milieueffecten, aanzienlijke milieueffecten kan hebben. Zo er aanzienlijke milieueffecten kunnen zijn, dan moet een milieueffectrapport worden opgemaakt.

In de beschrijvende nota is de screening van deze criteria uitgevoerd en worden de punten zoals deze opgesomd in bovenvermelde bijlage II, behandeld. Deze punten worden hieronder samengevat:

...

Conclusie:

Uit het screeningsonderzoek, waarvan ook de lokalisatienota een schriftelijke weergave is, kan er geconcludeerd worden dat er geen aanzienlijke milieugevolgen te verwachten zijn en dat geen milieueffectenrapport moet worden opgemaakt.

14. luchtvaart

De mogelijke impact op militaire en burgerluchtvaart moet worden nagegaan, niet alleen in de nabijheid van luchthavens maar ook ten aanzien van bijvoorbeeld radarinstallaties. Desgevallend zullen bebakeningsvereisten en/of hoogtebeperkingen worden opgelegd. Bijzondere aandacht dient besteed te worden aan de effecten van lichtbebakening op de omwonenden en de omgeving (vb. mensen die in de omgeving werken).

Het advies dd. 20/01/2014 van Defensie is gunstig op voorwaarde dat er dag- en nachtbebakening wordt voorzien tijdens de oprichtingswerkzaamheden van de turbines

2. A.h.v. de Vlaamse Codex, art. 4.3.1 §2

...

a) Beleidsmatig gewenste ontwikkelingen:

De oprichting van windturbines kadert in de doelstellingen van de Vlaamse Regering inzake de uitbouw van hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen. De Vlaamse Regering stelt als doelstelling om tegen 2010 6% van het totale elektriciteitsverbruik te betrekken uit hernieuwbare energiebronnen. Dit werd vertaald in een verplichting voor de elektriciteitsleveranciers om tegen 2010 6% van de certificaatplichtige leveringen te betrekken uit hernieuwbare energiebronnen, oplopend tot 13% tegen 2020. Windenergie kan hierin een belangrijke bijdrage leveren. Het potentieel voor windenergie op land wordt voor Vlaanderen geraamd op grootte-orde 1000 MW. Binnen het Windplan Vlaanderen bevinden de windturbines zich in een zone aangeduid als industriebuffer (lichtgroen ingekleurd). Een industriebuffer behoort tot een klasse 1 volgens het Windplan Vlaanderen. Dit betreft een gebied dat zeker in aanmerking komt voor het plaatsen van windturbines met hoogste prioriteit.

Parallel en deels overlappend, aan beide zijden van de E19, bevindt zich het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, GRUP "Zone voor windturbines Meer — Hoogstraten", definitief goedgekeurd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24/01/2003.

De aanvrager onderzocht eerst de mogelijkheid om de turbines binnen het industrieterrein Hazeldonk of ten westen van de E 19 te plaatsen. Binnen deze zone resten er nog enkele percelen waarop windturbines gebouwd zouden kunnen worden. De percelen zijn in eigendom van de gemeente Breda, zij bereiden hiervoor een aanvraag voor.

Aandachtspunten en criteria die zijn onderzocht:

Functionele inpasbaarheid:

De aanvraag betreft het oprichten van 3 windturbines.

De windturbines hebben tot doel de algemene elektriciteitsvoorziening voor gezinnen en bedrijven. Het plaatsen van een dergelijke installatie in een industriële omgeving sluit functioneel bij deze omgeving aan.

De aangevraagde windturbines maken tevens deel uit van een groter geheel van windturbines rond de E19, aansluitend bij het GRUP "Zone voor windturbines Meer — Hoogstraten". De ontwikkelaar houdt rekening met de maximale benutting van het potentieel van deze hele zone. Gelet op de veelvuldige aanwezigheid van andere infrastructuur, is de voorliggende zone langs de E19 ten noorden van Antwerpen de beste inplantingslocatie voor windturbines.

Mobiliteit:

De aanvraag heeft geen impact op de mobiliteit. Enkel tijdens de bouw van de turbine zal er meer verkeer en exceptioneel vervoer nodig zijn.

Visueel - Vormelijk --Schaal, ruimtegebruik en bouwdichtheid:

Op de voorliggende locatie zijn voldoende elementen aanwezig die de inplanting van windturbines kan rechtvaardigen: de grootschalige industriële site en bestaande verticale structuren zoals windturbines meer zuidelijk aan de E19.

De voorgestelde turbines hebben een maximum tiphoogte van 150 m. De reeks windmolens als puntrelicten in het landschap, markeert de overgang tussen het industriële landschap en het natuurlijk gegroeid open landschap. Er kan besloten worden dat de visuele impact van de windmolens het landschap niet op een negatieve manier beïnvloedt.

Vanuit de open ruimte en tegen de achtergrond van een industrieel landschap zijn de turbines ook niet vreemd, ze zijn als energiebron een logische aanvulling bij de industriële activiteiten in dit gebied.

Cultuurhistorische aspecten.

In de nabije omgeving (< 2000 m) van het projectgebied komen er geen beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten of landschappen voor. Gezien de afstand tot het roerend erfgoed wordt er geen noemenswaardige impact verwacht.

Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen:

Verschillende studies tonen aan dat de hinder door slagschaduw en geluid, mits bijsturing op bepaalde momenten, binnen aanvaardbare normen ligt.

Over deze aspecten, alsook over het aspect veiligheid, wordt geoordeeld in het kader van de aanvraag tot milieuvergunning.

3. A.h.v. Opgevraagde adviezen en de ingediende bezwaarschriften.

Het advies dd. 03/03/2014 van de stad Hoogstraten is ongunstig.

De windturbines staan te ver van de aanwezige infrastructuur, de E19, er is geen sprake van ruimtelijke bundeling.

In het advies wordt gesteld dat de windturbines ver van de lijninfrastructuur en ver in het open agrarisch gebied worden ingeplant.

De windturbines bevinden zich inderdaad relatief ver van de E19, ze staan er echter niet los van.

Ze maken deel uit van de industriële ruimte gevormd door het industriegebied, aanleunend bij de E19.

De voorwaarden zoals ze worden gesteld in de verschillende adviezen van de geconsulteerde adviesinstanties, worden bijgetreden.

Het betreffen technische voorwaarden ivm veiligheid etc.

Tevens dienen maatregelen te worden genomen om de hinder ivm geluid en slagschaduw tot het wettelijk aanvaarde niveau te beperken. Deze voorwaarden worden concreet beschreven in de milieuvergunning. De voorwaarden zoals ze gesteld zijn in de adviezen van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, Luchtvaart, alsook van Onroerend Erfgoed - Archeologie worden bijgetreden en als voorwaarde opgelegd in de vergunning.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek werden er één bezwaarschrift ingediend.

Het bezwaarschrift handelt over de te kleine afstand tot een bepaalde woning.

De 'aanvaardbare' afstand wordt bepaald door geluidsnormen en slagschaduwnormen; deze normen zijn bepaald in de Vlarew-wetgeving en er wordt over geoordeeld in de aanvraag tot milieuvergunning.

Algemene conclusie

De inplanting van de drie windturbines met een hoogte van 150 m heeft een visuele impact op het landschap zonder het open karakter en daarmee de eigenheid van het landschap te bedreigen. De functie van de installatie, de productie van energie, is in feite een industriële activiteit die een logische plaats krijgt aansluitend bij het industriegebied.

Er is een directe relatie tussen de geproduceerde energie en de afname ervan voor de industriële zone, de gevraagde windturbines sluiten daar, gezien hun ecologisch en economisch nut, op een logische manier bij aan.

De aanvraag is vanuit stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar voor het bouwen van 3 windturbines met een rotordiameter van max. 104 m & tiphoogte van max. 150m incl. transformatorstations, kabeltracés & 10kv cabine, op voorwaarde dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

...

Dit is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van de vordering

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden op dit punt geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft de hoedanigheid en het belang van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

De eerste verzoekende partij steunt zich op artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO als adviserende instantie binnen de bijzondere procedure. Zij stelt dat zij als adviserende instantie in het kader van de bijzondere procedure op 3 maart 2014 de aanvraag ongunstig heeft geadviseerd. Zij meent dat zij dan ook volgens de bepalingen van de VCRO over een zelfstandig vorderingsrecht beschikt.

De tweede verzoekende partij steunt haar vordering op artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO en verduidelijkt dat zij als gemeente haar ruimtelijk beleid bevestigd wenst te zien. Zij licht toe dat vergunde werken haaks staan op het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Verwijzend naar haar eigen ruimtelijk structuurplan zet de tweede verzoekende partij uiteen dat de bestreden beslissing door het oprichten van de windturbines niet in overeenstemming is met het gemeentelijk ruimtelijk beleid. Zij wenst dan ook haar ruimtelijk beleid te verdedigen.

2.

De tussenkomende partij betwist het belang en de hoedanigheid van de eerste en de tweede verzoekende partij. Zij merkt op dat het beroep in hoofde van de eerste verzoekende partij volgens 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO slechts ontvankelijk is wanneer zij tijdig advies heeft verleend, met name dertig dagen nadat het openbaar onderzoek werd afgesloten. Echter werd het openbaar onderzoek afgesloten op 30 november 2013 waardoor de adviestertermijn verstreek op 30 december 2013. Het advies van 3 maart 2014 is laattijdig uitgebracht en de adviestertermijn werd maar liefst met 63 dagen overschreden. Aangezien het advies van de eerste verzoekende partij niet tijdig werd uitgebracht, is de vordering niet ontvankelijk.

Wat betreft de tweede verzoekende partij zet de tussenkomende partij uiteen dat zij niet voldoende aannemelijk maakt dat zij als derde-belanghebbende hinder en nadelen ondervindt door de bestreden beslissing. Een gemeente kan dan wel opkomen ter verdediging van haar planologisch en stedenbouwkundig beleid. Het is wel vereist dat zij concreet aantoont hoe de bestreden beslissing haar gemeentelijk belang of stedenbouwkundig of planologisch beleid in het gedrang brengt. De tussenkomende partij stelt dat de loutere verwijzing naar het informatief gedeelte van het ruimtelijk structuurplan niet volstaat. Evenmin volstaat de verwijzing naar een ruimtelijk uitvoeringsplan dat niet door de tweede verzoekende partij werd opgesteld en niet onder haar bevoegdheid ressorteert. Tot slot merkt de tussenkomende partij op dat ook uit de middelen het stedenbouwkundig beleid van de tweede verzoekende partij niet kan worden afgeleid.

3.

De verwerende partij betwist het belang en de hoedanigheid van de verzoekende partijen niet.

4.

De verzoekende partijen antwoorden dat de tussenkomende partij haar exceptie steunt op foutieve gegevens over het openbaar onderzoek. Zij verduidelijken dat het openbaar onderzoek niet werd

afgesloten op 30 november 2013, maar dat het liep van 16 januari 2014 tot 15 februari 2014. De verwerende partij verwijst in de bestreden beslissing naar foutieve data van het openbaar onderzoek. Tot slot antwoorden zij nog dat zij in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan de keuze heeft gemaakt om windturbines op te richten in een welbepaalde zone. Overeenkomstig artikel 41 van de Grondwet is de gemeente bevoegd voor aangelegenheden van gemeentelijk belang en ingevolge artikel 2 van het Gemeentedecreet zorgen gemeenten voor een duurzame ontwikkeling van het gemeentelijk gebied. Een gemeente heeft dus vanzelfsprekend belang bij de verdediging van haar eigen beleid inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening.

Beoordeling door de Raad

1.

De tussenkomende partij betwist het belang van de eerste verzoekende partij in de mate dat zij niet tijdig een advies heeft uitgebracht in de zin van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO.

Met het decreet van 4 april 2014 houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de ruimtelijke ordening en het grond- en pandenbeleid werd aan artikel 4.8.11, §1, eerste lid VCRO een punt 7° toegevoegd. Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO bepaalt dat het college van burgemeester en schepenen bij de Raad een beroep kan instellen voor vergunningen, afgegeven binnen de bijzondere procedure, op voorwaarde dat het tijdig advies heeft verstrekt krachtens artikel 4.7.26, § 4, eerste lid, 2° VCRO, of ten onrechte niet om advies werd verzocht.

Artikel 4.7.26, § 4, eerste lid, 2°, b) VCRO bepaalt dat wanneer de vergunningsaanvraag onderworpen is aan een openbaar onderzoek het college van burgemeester en schepenen het proces-verbaal van het openbaar onderzoek, de gebundelde bezwaren en opmerkingen en zijn eigen advies aan het vergunningverlenende bestuursorgaan bezorgt binnen een ordetermin van dertig dagen, die ingaat de dag na deze waarop het openbaar onderzoek werd afgesloten.

De tussenkomende partij kan niet worden bijgetreden wanneer zij opmerkt dat het openbaar onderzoek werd afgesloten op 30 november 2013 en het advies van de eerste verzoekende partij laattijdig is. Uit de stukken van het administratief dossier, en meer bepaald het proces-verbaal van het openbaar onderzoek blijkt, in tegenstelling tot wat de verwerende partij in de bestreden beslissing stelt, dat het openbaar onderzoek werd geopend op 16 januari 2014 en afgesloten op 15 februari 2014. De aan de eerste verzoekende partij decretaal opgelegde ordetermin van 30 dagen om advies uit te brengen verstreek bijgevolg op 18 maart 2014. De eerste verzoekende partij heeft op 3 maart 2014 en dus tijdig een ongunstig advies uitgebracht.

De tussenkomende partij lijkt haar exceptie voornamelijk te steunen op de data van het openbaar onderzoek zoals omschreven in de bestreden beslissing. Samen met de verzoekende partijen stelt de Raad vast dat de bestreden beslissing foutief melding maakt dat het openbaar onderzoek werd geopend op 31 oktober 2013 en gesloten op 30 november 2013. Zoals hierboven reeds gesteld blijkt uit het proces-verbaal van het openbaar onderzoek dat dit niet het geval is. De exceptie van de tussenkomende partij mist dan ook elke feitelijke grondslag.

2.

De tussenkomende partij betwist verder het belang van de tweede verzoekende partij en stelt in essentie dat de tweede verzoekende partij niet concreet aantoont dat de bestreden beslissing indruist tegen haar ruimtelijk beleid.

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO in principe dat de verzoekende partij, als natuurlijke persoon of als rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de

bestreden vergunningsbeslissing. Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is.

Wel zal de verzoekende partij het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen of de vrees hiervoor voldoende aannemelijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zal zij moeten aantonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervindt of vreest te ondervinden.

3.

Een gemeente kan op grond van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO een beroep instellen bij de Raad wanneer ze rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge een volgens de bijzondere procedure genomen vergunningsbeslissing.

De Raad neemt aan dat een gemeente kan opkomen ter verdediging van haar planologisch en stedenbouwkundig beleid. Zij moet dan wel op concrete wijze aantonen hoe de bestreden beslissing haar gemeentelijk belang of specifiek stedenbouwkundig of planologisch beleid in het gedrang brengt.

Ter ondersteuning van haar belang verwijst de tweede verzoekende partij onder meer naar het negatieve advies dat haar college van burgemeester en schepenen tijdens de administratieve procedure heeft uitgebracht. In dit verband is het nuttig op te merken dat het Grondwettelijk Hof in zijn arrest van 27 februari 2014 (nr. 32/2014) heeft aangegeven dat hinder en nadelen in hoofde van een gemeente kunnen afgeleid worden *“wanneer de bestreden vergunningsbeslissing het beleid van de gemeente doorkruist, wat kan blijken uit het feit dat het college van burgemeester en schepenen, als adviserende instantie in de bijzondere procedure, een ongunstig advies heeft verleend of voorwaarden heeft geformuleerd die niet in de vergunning werden opgenomen”*.

Hoewel de tweede verzoekende partij terecht kan verwijzen naar het ongunstig advies van haar college van burgemeester en schepenen, volstaat een loutere verwijzing naar een ongunstig advies niet. Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist juist dat concreet wordt gemaakt op welke wijze het gemeentelijk beleid wordt doorkruist door de bestreden beslissing.

De tweede verzoekende partij verwijst hiervoor uitdrukkelijk naar haar ruimtelijk structuurplan en stelt dat de bestreden beslissing indruist tegen het beleid dat daarin werd opgenomen. Aldus maakt de tweede verzoekende partij naar het oordeel van de Raad voldoende aannemelijk dat de bestreden beslissing indruist tegen haar gemeentelijk stedenbouwkundig beleid zoals opgenomen in haar ruimtelijk structuurplan.

De excepties worden verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 11.4.1 en artikel 15.4.6.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna: Inrichtingsbesluit), van artikel 4.1.1

en 4.3.1, §1, eerste lid a) VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer bepaald het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

De verzoekende partijen lichten toe dat de verwerende partij bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag in landschappelijk waardevol agrarisch gebied rekening moet houden met een dubbel criterium. Het planologisch criterium veronderstelt dat het vergunningverlenend bestuursorgaan nagaat of de te vergunnen werken in overeenstemming zijn met de bestemming agrarisch gebied. Het esthetisch criterium houdt in dat de bedoelde werken in overeenstemming moeten kunnen worden gebracht met de eisen ter vrijwaring van het landschap. De verzoekende partijen menen dat de verwerende partij in de bestreden beslissing geen rekening houdt met dit laatste criterium en slechts zijdelings melding gemaakt van het aspect landschap. Een afdoende omschrijving van het bestaande landschap ontbreekt. Uit de bestreden beslissing kan niet worden afgeleid of de verwerende partij op een concrete wijze heeft beoordeeld of het aangevraagde de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gedrang brengt. Door geen rekening te houden met de bestaande toestand en met alle landschappelijke kenmerken van de onmiddellijke omgeving, werd de verenigbaarheid met de gewestplanbestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied niet zorgvuldig getoetst, minstens blijkt dit niet uit de bestreden beslissing.

De verzoekende partijen verduidelijken dat de aanvraag omringd is door een aantal waardevolle gebieden, maar dat de verwerende partij daarvan in de bestreden beslissing geen melding maakt. Uit de bestreden beslissing kan volgens de verzoekende partijen niet worden afgeleid dat de verwerende partij bij de beoordeling van de aanvraag rekening heeft gehouden met de elementen die het landschappelijk karakter van het gebied bepalen. De verzoekende partijen besluiten dat uit de bestreden beslissing niet voldoende blijkt dat de aanvraag voldoet aan de voorwaarden van artikel 11.4.1. en 15.4.6.1 Inrichtingsbesluit waarin wordt gesteld dat de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gevaar mag worden gebracht.

2.

De verwerende partij antwoordt dat er op basis van artikel 4.4.9 VCRO kan worden afgeweken van de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan zodat zij geen rekening meer moet houden met de criteria vervat in het Inrichtingsbesluit. Zij stelt dat artikel 4.7.13 VCRO het bestemmingsvoorschrift “agrarisch” gebied concordeert met de categorie van gebiedsaanduiding “landbouw” van het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008. De enige toets die bijgevolg plaats dient te vinden is de beoordeling of de landbouwactiviteiten niet in het gedrang worden gebracht. Bovendien merkt de verwerende partij op dat zij in de bestreden beslissing wel degelijk rekening heeft gehouden met het aspect landschap zodat er geen schending voorligt van de aangehaalde bepalingen.

3.

De tussenkomende partij betwist het belang bij het middel en stelt dat de verzoekende partijen in hun advies hierover niet de minste opmerkingen hebben geformuleerd. De tussenkomende partij meent dat de verzoekende partijen op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel niet *a posteriori* nog grieven kunnen ontwikkelen die niet werden geformuleerd in het advies van het college van burgemeester en schepenen.

Verder sluit de tussenkomende partij sluit zich aan bij het standpunt van de verwerende partij en licht toe dat de bestemming “agrarisch” gebied concordeert met de categorie van gebiedsaanduiding “landbouw” van het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008. Zij benadrukt bovendien dat de Raad in zijn rechtspraak reeds meermaals heeft geoordeeld dat ook het bestemmingsvoorschrift landschappelijk waardevol agrarisch gebied onder de categorie landbouw wordt begrepen. Het voorschrift landschappelijk waardevol is slechts een overdruk van

de agrarische bestemming. De verwerende partij diende de aanvraag dan ook te toetsen aan die standaardtypebepaling. De tussenkomende partij merkt op dat de eerste verzoekende partij dit bovendien ook uitdrukkelijk bevestigt in haar advies van 3 maart 2014. De verzoekende partijen werpen de schending van bestemmingsvoorschriften op die niet toepasselijk zijn.

Ondergeschikt legt de tussenkomende partij uit dat de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbatingsmogelijkheden en landschappelijke kwaliteiten beschreven werden in de bij de vergunningsaanvraag gevoegde lokalisatienota. De verwerende partij heeft dit alles op afdoende wijze in de bestreden beslissing beoordeeld, waarbij inzonderheid bijzondere aandacht werd besteed aan de landschappelijke aspecten. Tot slot herhaalt de tussenkomende partij dat het advies van 3 maart 2014 over enige kritiek op dit alles het stilzwijgen behoudt.

4.

In hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen dat niets belet dat zij in een verzoekschrift tot vernietiging argumenten ontwikkelen die niet eerder in de voorafgaande procedure werden aangehaald. Verder laten de verzoekende partijen nog gelden dat de toepassing van artikel 4.4.9 VCRO nog steeds een esthetische toets vereist en niet enkel een beoordeling naar de impact van de windturbines op de landbouwactiviteiten.

Beoordeling door de Raad

1.

De tussenkomende partij betwist het belang bij het middel omdat de eerste verzoekende partij in haar advies van 3 maart 2014 geen enkele opmerkingen heeft geformuleerd met betrekking tot de strijdigheid van de aanvraag met de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit.

De omstandigheid dat de eerste verzoekende partij bij de beoordeling van de aanvraag in eerste aanleg de strijdigheid van het aangevraagde met de gewestplanbestemming in eerste instantie niet heeft opgemerkt, doet geen afbreuk aan de mogelijkheid om zich voor de Raad te beroepen op een schending door de verwerende partij van de decretaal vastgelegde verordenende kracht van de voorschriften van de gewestplannen.

Voor zover de tussenkomende partij nog stelt dat die verplichting zou voortvloeien uit het zorgvuldigheidsbeginsel, merkt de Raad op dat dit beginsel van behoorlijk bestuur niet kan worden ingeroepen om in te gaan tegen verordenende voorschriften. Een beroep op dit algemene beginsel laat immers niet toe om dwingende wettelijke bepalingen, *in casu* de verordenende bepalingen van het gewestplan en het Inrichtingsbesluit, terzijde te schuiven.

2.

In hun eerste middel bekritisieren de verzoekende partijen in essentie dat de windturbines in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied worden ingeplant en de verwerende partij de impact ervan op de schoonheidswaarde van het landschap niet voldoende heeft onderzocht.

De partijen betwisten niet dat de drie windturbines worden ingeplant in landschappelijk waardevol agrarisch gebied waar de voorschriften gelden zoals geformuleerd in de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit.

Artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit bepaalt het volgende:

“De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf

noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft. De afstand van 300 en 100 m geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven. De overschakeling naar bosgebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden.”

Artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit bepaalt het volgende:

“De landschappelijke waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.”

3.

In de bestreden beslissing wordt bevestigd dat de aanvraag in principe onverenigbaar is met de gewestplanbestemming. De verwerende partij maakt toepassing van artikel 4.4.9 VCRO en artikel 7.4.13 VCRO om een afwijking op de gewestplanbestemming te verantwoorden.

Het destijds geldende artikel 4.4.9, §1 VCRO laat toe om in afwijking van een gewestplanbestemming een vergunning te verlenen indien het gevraagde vergunbaar is op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008 (hierna: het Typevoorschriftenbesluit). Deze afwijking wordt echter niet toegestaan voor voorschriften die betrekking hebben op de inrichting en het beheer van het gebied.

Artikel 4.4.9, §2, eerste lid VCRO bepaalt verder dat voor de toepassing van §1, eerste lid, geldt dat een bestemmingsvoorschrift van een plan van aanleg alleszins vergelijkbaar is met een categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding, indien deze concordantie vermeld wordt in de tabel, opgenomen in artikel 7.4.13, eerste lid VCRO of in de concordantielijst, bepaald krachtens artikel 7.4.13, tweede lid VCRO.

Blijkens de tabel opgenomen in artikel 7.4.13, eerste lid VCRO concordeert het bestemmingsvoorschrift “Agrarische gebieden” met de (sub)categorie van gebiedsaanduiding “Landbouw”.

In de bijlage bij het Typevoorschriftenbesluit wordt een standaardtypebepaling opgenomen, zijnde ‘agrarisch gebied’, concorderend met ‘landbouw’, waar gesteld wordt dat, ‘voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen’ toegelaten zijn: ‘het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd’.

Ingevolge deze concordantie is de inplanting van windturbines dus mogelijk in gebieden die volgens het gewestplan bestemd zijn tot agrarisch gebied.

4.

Het feit dat landschappelijk waardevol agrarisch gebied niet wordt vermeld in het Typevoorschriftenbesluit of in artikel 7.4.13 VCRO, leidt niet tot de conclusie dat de bouw van windturbines in landschappelijk waardevol agrarisch gebied uitgesloten is.

Het landschappelijk waardevol agrarisch gebied is een overdruk van het agrarisch gebied, waarbij overeenkomstig artikel 15.4.6.1 Inrichtingsbesluit enkel die handelingen en werken mogen worden uitgevoerd die in overeenstemming zijn met de in grondkleur aangegeven bestemming. Artikel 4.4.9 VCRO laat toe van deze basisbestemming af te wijken.

De zinsnede uit artikel 15.4.6.1 Inrichtingsbesluit 'voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen' houdt geen bestemmingsvoorschrift in, zodat de toets aan de schoonheidswaarde van het landschap, de 'esthetische toets' of de 'landschapstoets' onverkort geldt, ook bij clichering, met dien verstande dat de vereisten zoals bepaald in het Typevoorschriftenbesluit hierbij eveneens in acht moeten genomen worden.

5.

Om te voldoen aan de formele motiveringsplicht is het noodzakelijk, maar voldoende dat de genomen beslissing duidelijk aangeeft op welke overwegingen de verwerende partij zich heeft gesteund om de beslissing al dan niet te verlenen. De bestreden beslissing dient dan ook de motieven aan te geven waarom de aanvraag de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gedrang brengt.

Het komt de Raad niet toe zijn beoordeling van de landschappelijke kwaliteiten of de schoonheidswaarde van een gebied in de plaats te stellen van de verwerende partij. Bij de uitoefening van zijn wettigheidsstoezicht kan de Raad enkel nagaan of de verwerende partij de haar terzake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is kunnen komen en in die beslissing formeel tot uiting heeft gebracht. Wanneer door de verwerende partij andersluidend wordt geoordeeld dan in de administratieve procedure aangebrachte adviezen, geldt in principe dat zij haar beslissing op dat punt des te zorgvuldiger dient te motiveren.

6.

In de bestreden beslissing in het onderdeel 'Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften' stelt de verwerende partij:

“ ...

De bestaande landbouwstructuren worden in die mate aangetast dat de agrarische functie in het gebied niet in het gedrang wordt gebracht.

Gelet op artikel 4.4.9 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening kan bijgevolg gesteld worden dat voor windturbines in agrarisch gebied principeel kan afgeweken worden van de planologische bestemming.”

Uit deze overwegingen blijkt niet dat de verwerende partij de impact van de windturbines op de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied heeft onderzocht. Zij lijkt er in de bestreden beslissing verkeerdelijk van uit te gaan dat aangezien de bepalingen van het Typevoorschriftenbesluit van toepassing zijn, de relevante bepalingen van het Inrichtingsbesluit geen toepassing meer vinden. Dit standpunt bevestigt zij bovendien uitdrukkelijk in haar

antwoordnota waar zij stelt dat de aanvraag niet getoetst diende te worden aan de voorschriften van het Inrichtingsbesluit.

Zoals reeds gesteld houdt de zinsnede uit artikel 15.4.6.1 Inrichtingsbesluit 'voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen', in tegenstelling tot wat de verwerende en de tussenkomende partij lijken voor te houden geen bestemmingsvoorschrift in, zodat de toets aan de schoonheidswaarde van het landschap, de 'esthetische toets' of de 'landschapstoets' onverkort geldt. De verwerende partij dient dan ook als vergunningverlenend bestuursorgaan, zelfs in het geval van clichering, in de bestreden beslissing uitdrukkelijk een formeel motief te wijden aan de impact van de windturbines op de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, met dien verstande dat zij de vereisten zoals bepaald in het Typevoorschriftenbesluit hierbij eveneens in acht dient te nemen.

Samen met de verzoekende partijen stelt de Raad vast dat de verwerende partij, in de bestreden beslissing, over dit aspect het stilzwijgen behoudt. In de mate dat de verwerende partij de verenigbaarheid van de aanvraag met de bestemmingsvoorschriften onderzoekt, beperkt zij zich tot de loutere vaststelling dat de agrarische functie in het gebied niet wordt aangetast.

7.

De tussenkomende en de verwerende partij verwijzen nog deels naar wat in de bestreden beslissing wordt uiteengezet onder 'de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening' en stellen dat uit de daarin opgenomen overwegingen duidelijk blijkt waarom de verwerende partij de aanvraag verenigbaar acht met de goede ruimtelijke ordening. De Raad stelt vast dat de overwegingen waarnaar zij verwijzen betrekking hebben op de visuele en de vormelijke aspecten, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid. In tegenstelling tot wat de tussenkomende en de verwerende partij voorhouden, zijn dit geen overwegingen waaruit zou moeten blijken dat de inplanting van de windturbines geen schadelijke gevolgen toebrengt aan de landschappelijke kwaliteiten van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De uit te voeren 'esthetische toets', ook in kader van artikel 4.4.9 VCRO, is immers een andere toets dan deze van de overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening.

Ten overvloede merkt de Raad op dat uit de andere overwegingen over de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening met betrekking tot het landschap en de ruimtelijke bundeling evenmin een 'esthetische toets' kan worden ontwaard. Uit de overwegingen zoals opgenomen in de uiteenzetting van het feitenrelaas blijkt dat de verwerende partij voornamelijk ingaat op het principe van de 'gedeconcentreerde bundeling'. Deze standpunten inzake het bundelingsprincipe en de lijninfrastructuur kunnen bij de beoordeling van de landschappelijke kwaliteiten, en dus het esthetisch aspect, niet betrokken worden aangezien de vraag of de geplande windturbines voldoen aan de criteria zoals vooropgesteld in de omzendbrief RO/2006/02 en de vraag naar de vrijwaring van de schoonheidswaarde van het gebied, waarbij de landschappelijke kwaliteiten van dit gebied moeten vooropgesteld en geëvalueerd worden ten aanzien van de landschappelijke impact van de inplanting, duidelijk andere doelstellingen hebben.

Het middel is gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

In een tweede middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 4.3.1 en 4.2.22 VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering

van de bestuurshandelingen en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer bepaald het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

De verzoekende partijen zetten uiteen dat de verwerende partij in de bestreden beslissing onvoldoende rekening houdt met de hinderaspecten die het aangevraagde project met zich zal meebrengen. Zij menen dat uit de bestreden beslissing niet blijkt dat de verwerende partij rekening heeft gehouden met de bestaande woningen in de nabije omgeving van de inplantingsplaats van de windturbines. De verwerende partij verwijst voor de hinderaspecten enkel naar de beoordeling van de milieuvergunningsaanvraag. De verzoekende partijen benadrukken dat de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning onderworpen zijn aan een verschillend vergunningenstelsel met een geheel eigen finaliteit. Het volstaat dan ook niet om voor de beoordeling van de hinderaspecten louter te verwijzen naar de milieuvergunningsaanvraag.

Verder lichten de verzoekende partijen toe dat het aspect van de ruimtelijke bundeling in het kader van de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening evenmin afdoende beoordeeld en gemotiveerd wordt. Dit terwijl uit het advies van 3 maart 2014 blijkt dat de bundeling met de bestaande lijninfrastructuur van de E19 essentieel was om tot een ongunstig advies te komen. De verwerende partij beperkt zich volgens hen tot het vermelden van de afstanden van de windturbines tot de E19 en tot het stellen dat de inplanting in grote lijnen de grens van een industriegebied volgt.

De verzoekende partijen leggen verder uit dat door het Vlaamse gewest een ruimtelijk uitvoeringsplan werd opgemaakt specifiek voor het voorzien van windturbines langs de E19 in Hoogstraten. Met de bestreden beslissing verleent de verwerende partij voor het inplanten van drie windturbines buiten dit plangebied. De verzoekende partijen achten het inplanten van windturbines buiten dit plangebied niet verenigbaar met de goede ruimtelijke ordening. Bovendien gaat de verwerende partij hiermee in tegen haar eigen beleid, zodat de bestreden beslissing volgens de verzoekende partijen een schending inhoudt van het vertrouwensbeginsel.

2.

De verwerende partij antwoordt dat zij voor de beoordeling van de hinderaspecten niet enkel verwijst naar de milieuvergunning, maar dat zij bij de verschillende onderdelen steeds verwijst naar de normering terzake die garandeert dat eventuele hinder beperkt blijft tot een aanvaardbaar niveau. Zij verduidelijkt dat indien de windturbines niet voldoen aan de geldende normen voor geluid, slagschaduw en veiligheid en de veroorzaakte hinder dus niet beperkt kan worden tot een aanvaardbaar niveau, de windturbines niet worden ingeplant. De verwerende partij meent dat de beoordeling van die geldende normen een onderdeel uitmaakt van de beoordeling van de milieuvergunning. De verwijzing naar de beoordeling van de milieuvergunning is volgens de verwerende partij dan ook niet onzorgvuldig of onredelijk.

Tot slot stelt de verwerende partij dat de redenering van de verzoekende partijen moet worden omgekeerd. Indien windturbines worden ingeplant in de daartoe voorziene zone van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, dan kan men er vanuit gaan dat die inplanting verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening. Een inplanting buiten die zone leidt niet automatisch tot de onverenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, maar vergt steeds een eigen onderzoek.

3.

De tussenkomende partij stelt dat de verzoekende partijen de aangevoerde schending van artikel 4.2.22 VCRO op geen enkele wijze toelichten, zodat het middel op dat punt niet ontvankelijk is. De tussenkomende partij betwist verder het belang bij het middel en stelt dat de verzoekende partijen in hun advies hierover niet de minste opmerkingen hebben geformuleerd. De tussenkomende partij meent dat de verzoekende partijen op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel niet a posteriori nog grieven kunnen ontwikkelen die niet werden geformuleerd in het advies van het college van

burgemeester en schepenen. Zeker nu blijkt dat de eerste verzoekende partij in het kader van de milieuvergunningsprocedure een tegenstrijdig advies verleende.

Evenmin ziet de tussenkomende partij niet in hoe de argumentatie dat de woningen in de omgeving van de inplantingsplaats van de windturbines geluids- en slagschaduwinder zullen ondervinden, kadert binnen het belang dat verzoekende partijen bij hun vernietigingsberoep aanhalen.

Ondergeschikt verwijst de tussenkomende partij naar de overwegingen in de bestreden beslissing en stelt dat de verwerende partij de hinderaspecten wel degelijk heeft onderworpen aan een eigen beoordeling, en daarbij rechtmatig verwezen heeft naar de reeds afgeleverde milieuvergunning. Aangezien de verwerende partij overweegt dat het dichtstbij gelegen woongebied op 1.200 meter van de windturbines gelegen is en de dichtstbij gelegen individuele woningen op respectievelijk 310 m, 315 m en 390 m, staat vast dat zij die woningen en de mogelijke hinder, vanuit ruimtelijk oogpunt, in haar beoordeling heeft betrokken. Zonder de wettigheid van de bestreden beslissing aan te tasten, kon de verwerende partij volgens de tussenkomende partij wel degelijk verwijzen naar de beoordelingsbevoegdheid van de deputatie over een milieuvergunningsaanvraag voor hinderlijke activiteiten ingedeeld in klasse 1.

De tussenkomende partij benadrukt verder dat de verwerende partij het principe van ruimtelijke bundeling heeft beoordeeld en toegepast in het kader van de goede ruimtelijke ordening en verwijst hiervoor uitvoerig naar de relevante overwegingen in de bestreden beslissing. Zo wordt in de bestreden beslissing aangegeven dat er wel degelijk wordt aangesloten met de zone voor windturbines Meer-Hoogstraten en het industriegebied Hazeldonk. Aangezien de verwerende partij toepassing maakt van artikel 4.4.9 VCRO acht de tussenkomende partij het inplanten van de windturbines buiten het plangebied van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan alvast niet strijdig met de goede ruimtelijke ordening.

Tot slot merkt de tussenkomende partij op dat het inplanten van de windturbines buiten het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geen schending van het vertrouwensbeginsel kan uitmaken. Zij stelt dat voor zover de verzoekende partijen zich als overheden al zouden kunnen beroepen op het vertrouwensbeginsel, zij allerm minst aantonen welk rechtmatig vertrouwen het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan heeft gevestigd. Een ruimtelijk uitvoeringsplan creëert enkel rechtsgevolgen, en dus rechtmatige verwachtingen, binnen het bestemmingsgebied waarvoor het is vastgesteld. De tussenkomende partij meent dat het vertrouwensbeginsel niet zo begrepen kan worden dat het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan impliceert dat elk windturbineproject op het grondgebied van de Stad Hoogstraten moet gesitueerd worden binnen het bestemmingsgebied ervan dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan en dat elk windturbineproject, gepland buiten dit gebied per definitie strijdig zou zijn met de goede ruimtelijke ordening. Zeker niet nu door artikel 4.4.9 VCRO op de betrokken percelen wel degelijk windturbines kunnen vergund worden.

4.

In hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen dat niets belet dat zij in een verzoekschrift tot vernietiging argumenten ontwikkelen die niet eerder in de voorafgaande procedure werden aangehaald.

Ten gronde antwoorden de verzoekende partijen nog dat de eigen beoordeling van de hinderaspecten in de bestreden beslissing, een letterlijke overname is uit de Omzendbrief EME/2006/01 - RO/2006/02. Zij menen dat de motivering van de verwerende partij een kopie is van de aandachtspunten die volgens de Omzendbrief onderzocht en beoordeeld moeten worden bij het beoordelen van een vergunningsaanvraag voor het bouwen van windturbines. De motivering inzake de ruimtelijke bundeling die in de bestreden beslissing is opgenomen beperkt zich

bovendien tot het stellen dat de inplanting in grote lijnen de grens van het industriegebied volgt en dat er bijgevolg een afdoende bundeling is met dit industriegebied.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partijen hebben belang bij een middel dat tot de vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden. De omstandigheid dat de eerste verzoekende partij bij de beoordeling van de aanvraag in eerste aanleg bepaalde aspecten met betrekking tot de goede ruimtelijke ordening in eerste instantie niet heeft opgemerkt, wil niet zeggen dat zij zich voor de Raad daar niet op kan beroepen ter adstructie van haar middel. Bovendien blijkt uit de stukken van het dossier dat de eerste verzoekende partij in haar advies van 3 maart 2014 uitdrukkelijk aangaf dat zij de aanvraag niet verenigbaar acht met de goede ruimtelijke ordening.

In de mate dat de verzoekende partijen de schending aanvoeren van artikel 4.2.22 VCRO stelt de Raad samen met de tussenkomende partij vast dat de verzoekende partijen niet uiteenzetten hoe de bestreden beslissing die bepaling als zodanig schendt. Evenmin tonen de verzoekende partijen aan hoe die bepaling van toepassing zou zijn op de huidige zaak. De aangevoerde schending van artikel 4.2.22 VCRO is niet ontvankelijk.

2.

In dit middel houden de verzoekende partijen in essentie voor dat de verwerende partij op onzorgvuldige wijze de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening heeft onderzocht.

3.

Het behoort tot de taak en de bevoegdheid van het vergunningverlenende bestuursorgaan om overeenkomstig artikel 4.3.1, § 2, eerste lid, 1° en 2° VCRO op concrete wijze te onderzoeken of een aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening, waarbij zij de noodzakelijke of relevante aspecten van de goede ruimtelijke ordening bij haar beoordeling dient te betrekken en dient rekening te houden met de ingediende bezwaren en adviezen.

De Raad kan zijn beoordeling van de eisen van de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidstoezicht is hij enkel bevoegd om na te gaan of de administratieve overheid de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

Gelet op de marginale toetsingsbevoegdheid van de Raad volstaat het niet dat een verzoekende partij een betoog voert waaruit blijkt dat zij van mening is dat het gevraagde project niet vergund kan worden. De Raad kan zich niet in de plaats stellen van het vergunningverlenend bestuursorgaan en de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening van het aangevraagde overdoen. Het is aan de verzoekende partij die de beoordeling van de overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening betwist om aan te tonen dat het vergunningverlenende bestuursorgaan hetzij foutief, hetzij op kennelijk onredelijk wijze tot de conclusie kwam dat het aangevraagde project verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening.

Een verzoekende partij kan zich derhalve niet beperken tot het formuleren van een tegengesteld standpunt, maar moet integendeel op gefundeerde wijze aantonen dat het vergunningverlenend bestuursorgaan de overeenstemming van het aangevraagde project met een goede ruimtelijke ordening niet heeft beoordeeld met inachtneming van de relevante criteria die zijn bepaald in artikel

4.3.1, § 2, eerste lid van het VCRO, hetzij deze beoordeling foutief of op kennelijk onredelijke wijze heeft uitgevoerd.

4.

Om te voldoen aan de formele motiveringsplicht moet een vergunningverlenende overheid de met de ruimtelijke ordening verband houdende redenen vermelden waarop zij haar beslissing steunt, zodat een belanghebbende met kennis van zaken de beslissing kan aanvechten. Er kan slechts rekening gehouden worden met de motieven vermeld in de bestreden beslissing, die bovendien afdoende moeten zijn.

Het vertrouwensbeginsel is een beginsel van behoorlijk bestuur dat moet vermijden dat de rechtmatige verwachtingen die een rechtsonderhorige uit het bestuurlijk optreden put, tekort worden gedaan. Het vertrouwensbeginsel kan enkel geschonden zijn wanneer eenzelfde overheid op een niet te verantwoorden wijze terugkomt van een vaste gedragslijn, of op toezeggingen of beloften die zij in een bepaald concreet geval heeft gedaan.

5.

In de bestreden beslissing beoordeelt de verwerende partij de goede ruimtelijke ordening ten eerste in het licht van de bij de aanvraag gevoegde lokalisatienota, ten tweede in het licht van artikel 4.3.1, §2 VCRO en ten derde in het licht van de ingediende adviezen en bezwaarschriften. Met betrekking tot het aspect wonen stelt de verwerende partij:

“Bijzondere zorg moet worden gedragen ten aanzien van bewoonde vergunde of vergund geachte gebouwen in de omgeving die vreemd aan de inrichting zijn. De mogelijke impact op het wooncomfort door geluidshinder, visuele hinder, slagschaduw, lichtbebakening enz dient toegelicht te worden in de lokalisatienota, zoals in de volgende paragrafen beschreven. De aanvaardbaarheid van deze impact kan verschillen naargelang de ligging van het gebouw en naargelang de instemming of betrokkenheid van de bewoners.

Het dichtstbijzijnde woongebied ligt op minimum 1200 m van de windturbines.

Er bevinden zich een aantal individuele woningen in de ruime omgeving rond de projectsite. De dichtstbijgelegen woningen bevinden zich op resp. 310 m, 315 m en 390 m van de turbines.

In de milieuvergunning worden in het kader van de Vlaremwetgeving eventuele maatregelen opgelegd opdat aan de geluidsnormen en slagschaduwnormen overdag en s' nachts zouden worden voldaan en zodat de invloed op het gebruiksgenot voor de omwonenden aanvaardbaar is.”

Inzake veiligheid stelt de verwerende partij in de bestreden beslissing:

“De ministriële omzendbrief EME/2006/01 — R0/2006/02 “afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines”, stelt dat de windturbines gecertificeerd dienen te zijn, behoudens het een erkende testlocatie betreft. De veiligheidsaspecten moeten verduidelijkt worden in de lokalisatienota. Afhankelijk van de situatie kan een beperkte studie volstaan. In het geval van aanzienlijke risico's is een veiligheidsstudie noodzakelijk. Het Vlaams Energie Agentschap en de afdeling Milieuvergunningen zullen een standaard methodologie ontwikkelen voor de evaluatie van de veiligheidsrisico's. In het geval een veiligheidsstudie nodig is, dient deze uitgevoerd te worden door een VR-deskundige.

De windturbines zullen gecertificeerd zijn volgens internationaal erkende normen.

De gecertificeerde turbines zullen over de nodige veiligheidssystemen beschikken.

In het kader van de milieuvergunning worden de veiligheid geëvalueerd.”

Inzake geluidsimpact en slagschaduw verwijst de verwerende partij opnieuw naar de geldende milieunormen en stelt:

“Wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden op een afstand van meer dan 250m van de windturbinemast, mag ervan uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden.

De mogelijke impact op het wooncomfort door geluidshinder wordt in detail beschreven in bijgevoegde nota's en in het kader van de aanvraag tot milieuvergunning geëvalueerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de Vlaremwetgeving voor België en de geldende wetgeving in Nederland voor de woningen in Nederland.*

...

De mogelijke impact op het wooncomfort door visuele hinder wordt in detail beschreven in bijgevoegde nota's en in het kader van de aanvraag tot milieuvergunning geëvalueerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de Vlaremwetgeving voor België en de geldende wetgeving in Nederland voor de woningen in Nederland.”*

De verwerende partij besluit in de bestreden beslissing:

“Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen:

Verschillende studies tonen aan dat de hinder door slagschaduw en geluid, mits bijsturing op bepaalde momenten, binnen aanvaardbare normen ligt.

Over deze aspecten, alsook over het aspect veiligheid, wordt geoordeeld in het kader van de aanvraag tot milieuvergunning.”

Verder overweegt de verwerende partij in de bestreden beslissing dat naar aanleiding van het openbaar onderzoek één bezwaarschrift werd ingediend, dat handelt over de te kleine afstand tot een bepaalde woning. Het bezwaar wordt als volgt weerlegd:

“De ‘aanvaardbare’ afstand wordt bepaald door geluidsnormen en slagschaduwnormen; deze normen zijn bepaald in de Vlaremwetgeving en er wordt over geoordeeld in de aanvraag tot milieuvergunning.”

6.

Samen met de verzoekende partijen stelt de Raad vast dat uit de voorgaande overwegingen duidelijk blijkt dat de verwerende partij voor de beoordeling van de hinderaspecten in het kader van de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening louter verwijst naar de beoordeling in het kader van de aanvraag tot milieuvergunning. Een loutere verwijzing naar een milieuvergunning voldoet niet aan de beoordeling zoals vereist door artikel 4.3.1, § 2, eerste lid VCRO.

De concrete impact van de windturbines wordt niet besproken. Nochtans kan niet betwist worden dat de woningen in de nabijheid van de inplanting van de windturbines als behorend tot de relevante omgeving van de windturbines moeten beschouwd worden en dat een loutere verwijzing naar de milieuvergunning niet volstaat om de impact van de windturbines te beoordelen. De bestreden beslissing vermeldt de afstanden van de windturbines tot het woongebied en tot de individuele woningen in de omgeving, maar dit houdt op zich geen beoordeling in van de hinderaspecten voor de woningen. De milieuvergunning in kwestie werd afgeleverd op 27 februari 2014. Echter blijkt niet uit de bestreden beslissing dat er kennis werd genomen van de inhoud van deze milieuvergunning. Er wordt ook niet verwezen naar deze concrete milieuvergunning of de concrete voorwaarden die in deze milieuvergunning effectief werden opgelegd.

De bestreden beslissing is dan ook onzorgvuldig omdat een loutere verwijzing naar de milieuvergunning wordt gebruikt om de hinderaspecten te beoordelen en er geen eigen beoordeling werd gemaakt.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de nv EDF LUMINUS is ontvankelijk.
2. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 6 mei 2014, waarbij aan de tussenkomende partij de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van drie windturbines met een rotordiameter van maximaal 104 m en tiphoogte van maximaal 150 m inclusief transformatorstations, kabeltracés en 10 kv cabine op de percelen gelegen te 2321 Hoogstraten, Oude Tramweg / Scheurdekousweg zn en met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie A, nummers 114B, 120E, 121F, 123C, 205A en 206A.
3. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de tussenkomende partij en dit binnen een vervaltermijn van vier maanden te rekenen vanaf de dag na de dag van de betekening van dit arrest.
4. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 350 euro, ten laste van de verwerende partij.
5. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 21 februari 2017 door de zesde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zesde kamer,

Nina HERRERIA-PASSAGE

Karin DE ROO